

Školitelský posudek

Jiří Pilip: *Obvodní výbor Komunistické strany Československa na Praze 9 v letech 1948-1953.* Bakalářská práce, strojopis. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav českých dějin, Praha 2011, 55 s.

Práce Jiřího Pilipa se zabývá složením a činností OV KSČ v Praze 9 v letech 1948-1953. Autor si vybral tento převážně průmyslový pražský obvod ve snaze zjistit, jak fungoval stranický aparát v dělnickém prostředí velkoměsta v tzv. zakladatelském období komunismu. Pilipova práce je založena na původním archivním materiálu uloženém v Archívu hl. m. Prahy.

Pilip se nejprve zabývá politickou situací v Praze 9 před únorovým převratem. Ukazuje, že komunisté zde měli velmi silné pozice s ohledem na sociální složení obyvatelstva obvodu. Zatímco v Praze jako celku získala KSČ ve volbách 26. května 1946 jen 36,1% hlasů, v Praze 9 – jako v jediném pražském obvodě - to bylo přes 50%, tedy nadpoloviční většina. Myšlenky dalšího znárodňování, snaha o zřízení oblastních rozděloven textilu, které měly vyřadit z distribuce velkoobchod, to vše nacházelo mezi obyvateli devátého pražského obvodu, převážně dělnického, pozitivní ohlas. Národní socialisté jako hlavní ideové oponenti komunistů zde neměli voličům mnoho co nabídnout. Sociální demokraté zde byli spíše jen ve vleku komunistů. OV KSČ se pečlivě připravoval na nastávající volby, ve kterých měli komunisté spolu se sociálními demokraty získat jasnou většinu. Pozornost OV KSČ věnoval také plánu na úplné ovládnutí Národního výboru hl. m. Prahy komunisty.

Bezprostředně po únoru 1948 se OV KSČ zaměřil na další nábor členů. Zájem o členství v KSČ byl velký, takže sekretariát do voleb v květnu 1948 nebyl schopen všechny přihlášky zpracovat. KSČ měla v úmyslu získat do voleb v Praze 9 nových 4400 členů, což se ale nakonec nepodařilo. Ještě v lednu 1948 si OV KSČ stanovil za cíl získat pro KSČ v nastávajících volbách v Praze 9 přes 60% hlasů. Po únoru už otázka voleb nebyla prvořadou, nicméně jí byla věnována i nadále velká pozornost. Účast na volbách a agitaci ve prospěch jednotné kandidátky NF zajišťoval OV KSČ bezprostředně v den voleb (30. května 1948) prostřednictvím svých důvěrníků – tzv. desítkářů. Pilip se dále zabývá průběhem čistek na Praze 9 prostřednictvím ustavených akčních výborů a urychlené likvidace prakticky jakékoliv činnosti ostatních stran NF v obvodě.

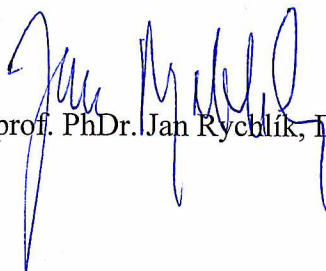
V další části své práce se Pilip zaměřuje na zkoumání struktury OV KSČ v Praze 9, jejím vazbám na jednotlivé závody a analyzuje přímé působení OV v průmyslu

prostřednictvím základních organizací KSČ přímo v jednotlivých závodech. Pilip dále ukazuje, jak pod vedením OV KSČ, resp. jeho předsednictva, byla řízena práce revolučního odborového hnutí (ROH) a dalších organizací, působících jako převodové páky.

Závěrečná část se týká průběhu měnové reformy v roce 1953. Na základě stranických materiálů, konkrétně jednání pléna OV KSČ ze 3. června 1953, Pilip konstatuje, že v některých závodech devátého pražského obvodu vypukly sice nepokoje, avšak nespokojené dělníky se podařilo izolovat a bylo jim zabráněno v tom, aby se protesty přenesly ze závodů do ulic. Nespokojenost dělníků a protesty se projevíly hlavně v podnicích ČKD Stalingrad, Aero a Auto Praga. Zde došlo k živelným stávkám a ojediněle i k výpadům proti některým komunistickým funkcionářům. Napaden byl i jeden z členů OV KSČ Praha 9, který pracoval v závodě Auto Praga. V souvislosti s nepokoji v červnu 1953 došlo i prověrkám členů OV KSČ, kteří museli sami vysvětlovat, jak se ve dnech 1. – 3. června chovali na veřejnosti, a zda svým jednáním byli příkladem pro ostatní občany.

Práce je celkem zdařilou sondou do fungování stranického aparátu v městském dělnickém prostředí. Přes dílčí nedostatky, spočívající především ve stylistické formě celého textu a poněkud malému rozsahu, ji považuji za přínosnou. Využití původního archívního materiálu je přiměřené. Autor prokázal znalost základní literatury o problematice zakladatelského období. Věcné chyby jsem v textu nezjistil. Práce podle mého názoru splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci a proto ji **doporučuji** k obhajobě.

V Praze, 1. září 2011

prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc.

navrhuji: stávkou: velmi dobře.